OCENA STANU SANITARNEGO ORAZ SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ CHORÓB ZAKAŹNYCH I ZAWODOWYCH POWIATU MYŚLENICKIEGO

ZA ROK 2019

I. Działalność kontrolno-represyjna Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Myślenicach za rok 2019 – dane liczbowe

1. Przeprowadzono 2757 kontroli sanitarnych.

2. Wydano 211 decyzji administracyjnych i 532 decyzje płatnicze.

3. Wydano 138 postanowień.

4. Nałożono 57 mandatów karnych na kwotę 5 650, 00 zł.

II. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie na etapie planowania i realizacji inwestycji właściwego stanu sanitarno - zdrowotnego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie ich eksploatacji nie powodowały one zagrożenia i uciążliwości dla zdrowia ludzi.

Zadania realizowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego

w Myślenicach, w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w roku 2019 przedstawiają się następująco:

1. Liczba uzgodnień:
   - o odstąpieniu od przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – 1,
   - dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – 17.
2. Liczba opinii:
   - do projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy – 10,
   - o potrzebie przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – 20,
   - w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – 4,
   - w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – 1,
   - do dokumentacji projektowej inwestycji pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych – 32,
   - dotyczących spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą - 20,
   - w sprawie dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego – 95.
3. Liczba kontroli odbiorowych – 121.
4. Liczba wydanych decyzji płatniczych – 166.
5. Rozpatrzono ogółem 230 spraw.

III. Ocena stanu sanitarnego powiatu myślenickiego

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych na terenie objętym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Myślenicach

Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych oparte jest na rzetelnym nadzorze prowadzonym w oparciu o analizę zgłoszonych podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne. W rejestracji chorób zakaźnych zgłoszonych przez podmioty lecznicze wykorzystywano aktualne definicje przypadków tych chorób.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Myślenicach, dysponując pełną informacją o zachorowaniach na choroby zakaźne przekazywaną przez Narodowy Fundusz Zdrowia, analizuje na bieżąco prawidłowość i rzetelność zgłaszania przedmiotowych zachorowań przez zobligowane przepisami prawa podmioty lecznicze. Każdorazowo podejmowane są działania wyjaśniające rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w dokumentacji przesyłanej z Narodowego Funduszu Zdrowia a danymi w sprawozdaniach sporządzanych na podstawie przesyłanych zgłoszeń.

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych na terenie powiatu myślenickiego w zakresie większości chorób uległa zmianom w porównaniu do roku ubiegłego, natomiast na stałym poziomie utrzymuje się liczba wszystkich zgłoszeń podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne (2178 zgłoszeń w 2019 r. przy 2153 zgłoszeniach w 2018 r.).

Na porównywalnym poziomie utrzymywały się zachorowania na zatrucia pokarmowe wywołane pałeczkami *Salmonella* (37 w 2019 r., 40 w 2018 r.), płonicę (89 w 2019 r., 94 w 2018 r.), neuroinfekcje (7 w 2019 r., 8 w 2018 r.), świnkę (2 w 2019 r., 3 w 2018 r.), inwazyjną chorobę pneumokokową (4 w 2019 r. w tym 1 zgon, 3 w 2018 r.), wirusowe zapalenia wątroby typu A (1 w 2019 r., 2 w 2018 r.) oraz nowo wykryte zakażenia HIV (2 w 2019 r., 2 w 2018 r.). W 2019 r. nie odnotowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową (1 przypadek w 2018 r.).

Odnotowano spadek zachorowań na bakteryjne zakażenia jelitowe (22 w 2019 r., 58 w 2018 r.), różę (17 w 2019 r., 41 w 2018 r.), giardiozę (4 w 2019 r., 9 w 2018 r.), boreliozę (191 w 2019 r., 299 w 2018 r.), wirusowe zapalenie wątroby typu B (15 w 2019 r., 30 w 2018 r.) i C (5 w 2019 r., 25 w 2018 r.), grypę i schorzenia grypopodobne (39 703 w 2019 r., 46 817 w 2018 r.).

W porównaniu z rokiem poprzednim zarejestrowano zwiększoną liczbę zachorowań na biegunki wirusowe, głównie wywołane wirusem *rota* (257 w 2019 r., 216 w 2018 r.), biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (415 w 2019 r., 298 w 2018 r.), krztusiec (10 w 2019 r., 6 w 2018 r.), ospę wietrzną (792 w 2019 r., 662 w 2018 r.), choroby przenoszone droga płciową (10 w 2019 r., 5 w 2018 r.) oraz przypadków pokąsań z potrzebą szczepień p/wściekliźnie (78 w 2019 r., 67 w 2018 r.).

W roku 2019 na terenie objętym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Myślenicach odnotowano jedno ognisko epidemiczne wywołane pałeczkami *Salmonella,* które objęło 9 osób, w tym czwórkę dzieci.

Sukcesywnie wprowadzany jest elektroniczny system rejestracji wywiadów epidemiologicznych, którego celem jest usprawnienie i poprawa jakości nadzoru epidemiologicznego nad chorobami zakaźnymi tj. monitorowania występowania chorób zakaźnych podlegających obowiązkowi zgłoszenia oraz gromadzenie i szybki dostęp do danych, niezbędnych do oceny aktualnej sytuacji epidemiologicznej kraju w przedmiotowym zakresie.

W związku z prowadzonym nadzorem zrealizowano następujące działania:

- liczba wszystkich przeprowadzonych dochodzeń/wywiadów epidemiologicznych w przypadku podejrzeń/zachorowań na choroby zakaźne – 762,
- liczba wydanych decyzji administracyjnych – 43 (w tym: 18 decyzji odsuwających od uczęszczania do placówek opiekuńczo- wychowawczych).

Nadzór nad osobami po narażeniu na zakażenie wirusem wścieklizny (pokąsanie przez zwierzęta)

- liczba dochodzeń epidemiologicznych przeprowadzonych w przypadku osób pokąsanych przez zwierzęta – 98,
- liczba osób pokąsanych, u których podjęto szczepienia (wykazanych w MZ 56) – 78.

Nadzór nad zachorowaniami na grypę i infekcje grypopodobne

W przypadkach zachorowań na grypę i infekcje grypopodobne sporządzano meldunki tygodniowe, kwartalne, półroczne i roczne, które przesyłano do Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Nadzór nad podejrzeniami i zachorowaniami na gruźlicę

W 2019 r. zarejestrowano 19 formularzy zgłoszeń zachorowań na gruźlicę. W ramach nadzoru przeprowadzono dochodzenia epidemiologiczne i sporządzono rejestry osób chorych oraz osób z otoczenia, które przesyłano do Małopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Nadzór nad ostrymi porażeniami wiotkimi

Kontynuowano monitoring zachorowań na ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14. Informacje uzyskiwano na podstawie wizytacji na oddziałach: Dziecięcym i Zakaźnym SP ZOZ w Myślenicach. Na terenie powiatu myślenickiego nie było hospitalizacji z powodu ostrych porażeń wiotkich.

Nadzór nad zachorowaniami na odrę i różyczkę

W 2019 zarejestrowano 6 zgłoszeń podejrzeń zachorowań na odrę, z czego 1 przypadek został potwierdzony i wykazany w sprawozdawczości tut. stacji. Na terenie powiatu myślenickiego od lat nie notowano zachorowań na odrę, ostatnie miało miejsce w 2007 r. Celem weryfikacji zachorowań pobierany jest materiał kliniczny i każdorazowo wysyłany do Narodowego Laboratorium ds. Diagnostyki Odry i Różyczki w Zakładzie Wirusologii NIZP-PZH. W 2019 r. nie zarejestrowano zachorowań na różyczkę.

Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

Szczepienia ochronne dzieci, młodzieży i osób dorosłych prowadzone są w 34 podmiotach leczniczych. Sytuacja epidemiologiczna szczepień ochronnych wśród najmłodszych dzieci w powiecie myślenickim w 2019 roku uległa nieznacznej zmianie w stosunku do roku poprzedniego. Szczepienia pierwotne noworodków p/gruźlicy – 97,7 %, uległy obniżeniu o 0,2 % w stosunku do roku 2018. Szczepienia w 1 roku życia p/wzw typ B (pierwotne + uzupełniające) 90,4%, obniżyły się o 0,3% w stosunku do roku 2018 r., błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio i zakażeniom *Haemophilus influenzae* (pierwotne) również uległy obniżeniu – 42,8 %, w 2018 r. – 44,8 %. Szczepienia przeciwko zakażeniom *Streptoccocus pneumoniae* osiągnęły poziom 54,0 %. Szczepienia uzupełniające w drugim roku życia p/wzw typ B – wykonano w 98,6%, w 2018 r. - 99,7 %, natomiast szczepienia p/ błonicy, tężcowi, krztuścowi, polio i *Haemophilus influenzae* (pierwotne + uzupełniające) wykonano w 95,6 %, 2018 r. – 97,9 %. Realizacja szczepień p/odrze, śwince i różyczce w drugim roku życia uległa obniżeniu i wyniosła 67,0%, (w roku 2018 – 69,5%). Stan uodpornienia w rocznikach przedszkolnych p/ DTaP + Polio u 5 - latków osiągnął – 61,8 %, (w roku 2018 – 69,5 %), p/odrze (przypominające) wynosił – 75,8 %. Dzieci w 10 r.ż. zaszczepiono p /odrze, śwince i różyczce w 82,3% (w roku 2018 – 81,0 %). Szczepienia p/błonicy, tężcowi i krztuścowi u 14 – latków uległy obniżeniu i wynosiły 79,1 %, (w roku 2018 – 78,9 %), natomiast szczepienia p/ błonicy i tężcowi u 19 – latków obniżyły się o 2,4 % w stosunku do roku 2018 i uzyskano wskaźnik 72,2 %.

Dla zapewnienia prawidłowej realizacji szczepień, zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych, konieczne jest współdziałanie pielęgniarek zabiegowych, środowiskowych, lekarzy rodzinnych, lekarzy pediatrów, pracowników inspekcji sanitarnej, rodziców i opiekunów prawnych szczepionych dzieci. Przyczynami obniżenia stanu uodpornienia w wykazanych rocznikach dzieci i młodzieży był m.in. zwolnienia ze szczepień wydawane przez lekarzy kwalifikujących do szczepień, wpływ środowisk propagujących medycynę alternatywną oraz nasilone kampanie antyszczepionkowe.

Po przeprowadzonej analizie stanu uodpornienia dzieci i młodzieży, zauważa się zainteresowanie niektórymi szczepieniami zalecanymi przeciw biologicznym czynnikom chorobotwórczym – *Rotawirusom* i *Neisseria meningitidis* , co stanowi pozytywny miernik stanu zdrowia populacji. W obecnej sytuacji zagrożenia nowymi wirusami grypy, zainteresowanie szczepieniami p/grypie powinno być zdecydowanie większe. Nadal liczba osób zaszczepionych p/grypie utrzymuje się na niskim poziomie. Stan uodpornienia szczepionkami zalecanymi w latach 2015 - 2019 przedstawia tabela nr 1.

Tabela 1

Stan uodpornienia szczepionkami zalecanymi osób w powiecie myślenickim w latach (2016 – 2019)

Uodpornienie przeciw biologicznym czynnikom chorobotwórczym	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**
Rotawirusy	419	350	416	424
Wirus brodawczaka ludzkiego	10	47	142	128
Neisseria meningitidis	387	411	866	1163
Wirus zapalenia wątroby typu A	7	12	12	50

Wirus kleszczowego zapalenia mózgu	33	226	118	161
Wirus ospy wietrznej	301	240	257	506
Wirus grypy	1378	1390	1521	1568

Ocena stanu sanitarnego podmiotów leczniczych

W analizowanym okresie nadzór sanitarno-higieniczny sprawowano nad 290 podmiotami leczniczymi. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 242 kontrole sanitarne, w tym podczas 23 kontroli stwierdzono uchybienia sanitarno – techniczne z określeniem terminów ich likwidacji.

Na dzień 31 grudnia 2019 r. wszystkie podmioty lecznicze są dostosowane do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2019, poz. 595).

W 2019 roku objęto nadzorem 18 nowo zarejestrowanych podmiotów leczniczych dostosowanych do obowiązujących wymogów sanitarno-technicznych.

2. Ocena stanu sanitarnego obiektów komunalnych

Sekcja Nadzoru Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Myślenicach prowadzi swoją działalność we wszystkich dziewięciu gminach powiatu myślenickiego, mając pod nadzorem 439 obiektów użyteczności publicznej.

Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie powiatu myślenickiego obejmował wyniki badań jakości wody uzyskane w ramach:

- wewnętrznej kontroli jakości wody przeprowadzanej przez przedsiębiorstwa wodociągowo – kanalizacyjne (Myślenice),

- wewnętrznej kontroli jakości wody przeprowadzanej przez podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia lub w budynkach użyteczności publicznej,

- prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej nadzoru nad jakością wody.

W 2019 r. przedłużenie zatwierdzenia systemu jakości prowadzonych badań wody otrzymało laboratorium Miejskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Myślenicach.

Szczególnym nadzorem objętych jest 13 wodociągów publicznych: 2 o produkcji wody 1001 – 10 000 m^3 na dobę (Myślenice, Sułkowice), 7 o produkcji wody 101 – 1000 m^3 na dobę: Pcim, Dziekanowice, Wiśniowa, Lipnik, Raciechowice, Droginia, Krzyszkowice oraz 4 wodociągi o produkcji wody $\leq$100 m^3 na dobę: Kobielnik, Glichów, Lubień „Wierchowina I", Lubień „Wierchowina II". Wodociąg publiczny Skrzynka został wyłączony z użytkowania w związku z czym administrator wodociągu podjął decyzję o przełączeniu sieci wodociągowej na zasilanie wodą z wodociągu publicznego Dobczyce. Ogółem z wodociągów sieciowych korzysta ok. 50 % ludności powiatu myślenickiego. Wodociągi publiczne objęte nadzorem pod koniec 2019 r. charakteryzowały się dobrą jakością wody pod względem fizykochemicznym, organoleptycznym, chemicznym, mikrobiologicznym i w zakresie substancji promieniotwórczych.

W ciągu całego roku przekroczenia parametrów były w następujących wodociągach publicznych: Lipnik (w jednym badaniu przekroczenie dopuszczalnej wartości dla mętności – 5,1 NTU, barwy 28 mg Pt/l, trichlorometanu – 0,032 mg/l), Wiśniowa (w jednym badaniu przekroczenie dopuszczalnej wartości dla mętności – 3,4 NTU i barwy 24 mg PT/l, w drugim badaniu – 5,3 NTU), Kobielnik (przekroczenie

dopuszczalnej wartości dla mętności – 5,7 NTU), Raciechowice (przekroczenie dopuszczalnej wartości dla bakterii grupy coli - 4 jtk/100 ml wody).

We wszystkich ww. przypadkach woda została warunkowa dopuszczona do spożycia. Badania kontrolne bez uwag.

Brak przydatności wody do spożycia stwierdzono w wodociągu publicznym: Glichów (obecność bakterii *Clostridium perfringens* – 2 jtk/100 ml, przekroczenie dopuszczalnej wartości dla mętności – 2,1 NTU, barwy – 19 mg Pt/l, żelaza – 622 µg/l, chloranów i chlorynów – 0,71 mg/l), Raciechowice (obecność bakterii grupy coli - 5 jtk/100 ml oraz enterokoków – 5 jtk/100 ml wody).

Po przeprowadzonych czynnościach naprawczych nie stwierdzono przekroczeń parametrów w badaniu próbek wody z ww. wodociągu, w związku z czym zostały wydane decyzje uchylające decyzje o braku przydatności wody do spożycia.

Brak przydatności wody do spożycia stwierdzono również w wodociągu publicznym Lubień „Wierchowina" (w pierwszym badaniu, punkt poboru Ośrodek Zdrowia Lub-Med w Lubniu - obecność bakterii grupy coli – powyżej 2420 NPL/100 ml, bakterii *Escherichia coli* – 102 NPL/100 ml wody, enterokoków – 9 jtk/100 ml, bakterii *Clostridium perfringens* – 50 jtk/100 ml wody, ogólnej liczby mikroorganizmów w temperaturze 22±2° C po 68±4 h – 980 jtk/1 ml wody), wydana została decyzja o braku przydatności wody do spożycia; w drugim badaniu po wymianie żarników w lampie UV, punkty poboru: Szkoła Podstawowa w Lubniu, Ośrodek Zdrowia Lub-Med w Lubniu – badania bez przekroczeń, natomiast w punktach poboru: Lubień 952 – obecność bakterii grupy coli – 32 jtk/100 ml, bakterii *Escherichia coli* – 3 jtk/100 ml, enterokoków – 20 jtk/100 ml wody i Lubień 766 – obecność bakterii grupy coli – 39 jtk/100 ml, bakterii *Escherichia coli* - 5 jtk/100 ml, bakterii *Clostridium perfringens* – 6 jtk/100 ml.

W związku z powyższymi przekroczeniami Gmina Lubień brała udział w działaniach naprawczych dotyczących wodociągu publicznego Lubień „Wierchowina". W celu usprawnienia działania wodociągu dokonano podziału na dwa wodociągi: Lubień „Wierchowina I" (powyżej lampy UV czyli m. in. Lubień 952, Lubień 766,

Lubień 782) – woda z przekroczeniami mikrobiologicznymi i Lubień „Wierchowina II” (poniżej lampy UV czyli m. in. Szkoła Podstawowa, Ośrodek Zdrowia Lub-Med) – woda bez przekroczeń. Wydano decyzję uchylającą decyzję o braku przydatności wody do spożycia dla wodociągu Lubień „Wierchowina II”.

Po wykonaniu działań naprawczych związanych z zabezpieczeniem dezynfekcyjnym (chlorator), które posiada wodociąg Lubień „Wierchowina I” próbki wody pobrane do badania z punktów poboru: Lubień 952 i Lubień 782 bez przekroczeń. Wydano decyzję uchylającą decyzję o braku przydatności wody do spożycia dla wodociągu Lubień „Wierchowina I”.

W ramach bieżącego nadzoru kontrolowana była również woda z indywidualnych ujęć wodociągowych o produkcji wody $\leq$ 100 m ^{3} na dobę (13 obiektów), z których korzystają przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja i inne obiekty użyteczności publicznej. W analizowanym okresie stwierdzono warunkową przydatność wody w Szkole Podstawowej w Trzebuni (przekroczenie dopuszczalnej wartości dla manganu – 66,6 µg/l); w Szkole Podstawowej nr 2 w Tokarni (przekroczenie dopuszczalnej wartości dla mętności – 3,2 NTU), w Szkole Podstawowej nr 1 w Tokarni (przekroczenie dopuszczalnej wartości dla mętności – 3,2 NTU), w Szkole Podstawowej w Skomielnej Białej (przekroczenie dopuszczalnej wartości dla mętności – 14 NTU).

Brak przydatności wody do spożycia stwierdzono w Szkole Podstawowej nr 1 w Tokarni (przekroczenie dopuszczalnej wartości dla bakterii grupy coli – 18 jtk/100 ml, *Escherichia coli* – 5 jtk/100 ml, enterokoków – 4 jtk/100 ml), w Szkole Podstawowej w Skomielnej Czarnej (przekroczenie dopuszczalnej wartości dla bakterii grupy coli – 9 jtk/100 ml, *Escherichia coli* – 3 jtk/100 ml wody). Powtórne badania kontrolne nie wykazały przekroczeń.

Gmina Siepraw nie posiada własnego ujęcia wodociągowego tylko odpłatnie korzysta z innych wodociągów publicznych.

Studnie publiczne w Myślenicach (4) i w Krzyszkowicach (1) są traktowane jako źródła wody do celów ppoż.

Na terenie powiatu przy szlakach turystycznych znajdują się 3 źródła publiczne: w Myślenicach – Góra Plebańska „Mikołaj”, ul. Kazimierza Wielkiego, w Sieprawiu źródło Błogosławionej Anieli Salawy.

Próbki wody pobrane do badania w 2019 r. wykazały dobrą jakość wody pod względem fizykochemicznym, organoleptycznym i mikrobiologicznym w źródle w Myślenicach, ul. Kazimierza Wielkiego; badania wody ze źródła Mikołaj na Górze Plebańskiej w Myślenicach oraz Błogosławionej Anieli w Sieprawiu wykazały przekroczenia mikrobiologiczne (bakterie grupy coli i enterokoki).

W sezonie letnim 2019, badano również „dzikie kąpieliska” tj. Górny Jaz i Dolny Jaz w Myślenicach – Zarabie (badania wykonane w czerwcu 2019 r. nie wykazały przekroczeń mikrobiologicznych, natomiast w badaniach z sierpnia 2019 r. stwierdzono przekroczenie liczby bakterii *Escherichia coli* w wodzie na Górnym Jazie w Myślenicach). Zalew rekreacyjny w Sułkowicach w 2019 r. był nieczynny, zgodnie z pismem Urzędu Miejskiego w Sułkowicach.

Z krytej pływalni w Myślenicach, w ramach nadzoru pobrano 3 próbki wody z 3 niecek basenowych (niecka sportowa, niecka rekreacyjna, wanna hydromasażu) przed wydaniem oceny rocznej pływalni, w ramach kontroli wewnętrznej pobierane były próbki wody 2 razy w miesiącu i badane w akredytowanym laboratorium w Lędzinach, Centrum Badań i Dozoru Górnictwa Podziemnego Sp. z o. o.

W badaniach wykonanych w ramach nadzoru w maju 2019 r. oraz w badaniach wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej nie stwierdzono przekroczeń.

Monitorowano również wodę w basenach odkrytych (3) w trakcie trwania sezonu letniego (pobrano 16 próbek wody) – woda bez przekroczeń przez cały sezon letni.

Pobrano również do badania próbki wody ciepłej na zawartość bakterii *Legionella sp.* w wybranych obiektach tj. w 1 obiekcie szkolnym z internatem, 4 hotelach, na Krytej pływalni w Myślenicach (natryski) i 4 domach opieki społecznej. Z ww. obiektów pobrano łącznie 38 próbek ciepłej wody – próbki wody bez przekroczeń.

W ramach prowadzonego nadzoru wydano 16 postanowień na przewóz zwłok i szczątków ludzkich spoza terenu Rzeczypospolitej Polskiej oraz uczestniczono w 21 ekshumacjach. Ponadto, wydano 7 postanowień dotyczących opiniowania projektu regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gmin, a także 1 decyzję zatwierdzającą system jakości prowadzonych badań wody w przyzakładowym laboratorium wodociągowym w Myślenicach.

Ogólny stan sanitarno-porządkowy miejscowości, tras i obiektów turystycznych był bez zastrzeżeń.

3. Ocena stanu sanitarnego obiektów żywnościowo -żywieniowych

Zgodnie z prowadzoną ewidencją, na terenie powiatu myślenickiego działalność żywnościowo - żywieniową prowadziło 908 zakładów, w których przeprowadzono 927 kontroli.

Stan sanitarny przedmiotowych obiektów ulega systematycznej poprawie, szczególnie w odniesieniu do zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego (stołówki szkolne) oraz zakładów żywienia zbiorowego otwartego (restauracje).

W wyniku przeprowadzonych działań kontrolnych wydano 73 decyzje dotyczące poprawy stanu sanitarnego obiektów. Ze względu na stwierdzenie złego stanu sanitarno -porządkowego w nadzorowanych obiektach nałożono 57 mandatów karnych, na kwotę 5650, 00 złotych. Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano 265 próbek, z czego 2 zakwestionowano.

W ramach akcyjnego nadzoru nad obiektami prowadzącymi wypoczynek dzieci i młodzieży w okresie wakacji i ferii zimowych przeprowadzono 11 kontroli. Zimowiska i kolonie organizowane były w szkołach, internatach i ośrodkach wypoczynkowych. Obiekty skontrolowane w ramach akcji spełniały wymagania sanitarne do prowadzenia tego typu działalności. W roku 2019 na terenie objętym nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Myślenicach nie odnotowano żadnego zatrucia pokarmowego.

W związku z otrzymaniem 9 wniosków dotyczących złego stanu sanitarnego w nadzorowanych zakładach, wszczęto postępowanie administracyjne, uznając 65,3 % z nich za zasadne. Zakres działalności Sekcji Nadzoru Żywienia, Żywności i Przedmiotów Użytku obejmuje również system szybkiego ostrzegania przed żywnością niebezpieczną pod nazwą RASFF, w ramach którego opracowano 48 powiadomień alarmowych, w wyniku których przeprowadzono 149 kontroli interwencyjnych.

4. Ocena stanu sanitarno-technicznego placówek oświatowo-wychowawczych

Zgodnie z prowadzoną ewidencją, na terenie powiatu myślenickiego funkcjonuje 202 placówki oświatowo – wychowawcze.

W placówkach stałych na 123 obiekty zamieszczone w ewidencji skontrolowano 104. Wydano 4 decyzje merytoryczne, oraz 5 decyzji płatniczych.

W związku z prowadzonym nadzorem nad placówkami oświatowymi na podległym terenie przeprowadzono następujące działania, mające na celu poprawę warunków sprzyjających zdrowiu i umożliwiających edukację zdrowotną:

- podczas kontroli sprawdzano zapewnienie ciepłej i zimnej wody w sanitariatach, nie stwierdzono uchybień,
- prowadzono kontrole dotyczące certyfikatów na meble edukacyjne, wyposażenie placu zabaw dla dzieci, wyposażenie sal gimnastycznych i urządzeń sportowych. Stwierdzono doposażenie placów zabaw dla dzieci młodszych,
- kontrolowano podziały godzin lekcyjnych,
- dokonano oceny przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2019/2020 ,
- kontrolowano szkoły pod względem możliwości pozostawiania przez uczniów podręczników i przyborów szkolnych, zgodnie z rozporządzeniem MEN,
- sprawdzano czy szkoły posiadają gabinety profilaktyki zdrowotnej oraz czy zapewniają opiekę dentystyczną w szkole lub poza nią.

W okresie ferii i wakacji nadzorowano obiekty wypoczynku dzieci i młodzieży. Na 75 zorganizowanych turnusów skontrolowano 45, wypoczynek przebiegał bezpiecznie (stwierdzono tylko 4 zachorowania), nie wydano poleceń ani decyzji.

5. Ocena stanu sanitarnego zakładów pracy

Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Pracy wykonali w 2019 r. 288 kontroli i inspekcji w 232 zakładach na terenie powiatu myślenickiego. W 190 spośród skontrolowanych zakładów liczba zatrudnionych nie przekracza 50 osób, natomiast w pozostałych 42 liczba ta była większa. Łączna liczba zatrudnionych we wszystkich skontrolowanych zakładach to 9575 osób.

Stan sanitarny zakładów pracy pozostających w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Myślenicach ulega systematycznej poprawie, dotyczy to głównie największych zakładów w powiecie, które są kontrolowane co najmniej raz w roku. Podobnie jak w latach poprzednich kontrole ujawniały zły stan sanitarny najczęściej w najmniejszych spośród kontrolowanych zakładów pracy (mniej niż 10 zatrudnionych pracowników).

Przeprowadzone kontrole dotyczyły:

- nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi – 122 kontrole,
- nadzoru nad produktami biobójczymi – 10 kontroli,
- nadzoru nad substancjami, czynnikami, procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 21 kontroli,
- nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 22 kontrole,
- nadzoru nad obrotem substancjami i preparatami chemicznymi – 14 kontroli,
- nadzoru nad stosowaniem substancji i preparatów chemicznych – 61 kontroli,
- nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu substancji biobójczych – 6 kontroli,
- przestrzegania ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy – 256 kontroli.

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami wydano 27 decyzji administracyjnych, które dotyczyły:

- braku stanowiskowych instrukcji BHP,
- niedokonania oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy,
- braku okresowych szkoleń pracowników w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- braku badań i pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy,
- braku przydziału środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego.

Wydano 17 decyzji i 64 postanowienia w sprawach chorób zawodowych: 10 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 7 decyzji stwierdzających choroby zawodowe. Stwierdzone w 2019 r. choroby zawodowe występują w większości w grupie wiekowej powyżej 40 lat, w tym najwięcej zachorowań stwierdza się u osób w wieku 50-59 lat, po przepracowaniu ponad 20 lat pracy w narażeniu na czynnik szkodliwy.

6. Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia

W ramach działań edukacyjnych w zakresie profilaktyki przeprowadzono następujące programy**:**

Programy krajowe o zasięgu ogólnopolskim

- program krajowy „Trzymaj Formę" dla uczniów szkół podstawowych kl. V, VI, VII i VIII oraz klas gimnazjalnych,
- program krajowy „Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce" - społeczność lokalna,
- program krajowy „Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zagrożeniom HIV" – zgodnie z zaleceniami Krajowego biura d/s AIDS,

- program krajowy „Profilaktyczny Program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych ARS – czyli jak dbać o miłość” - uczniowie szkół średnich,
- program krajowy przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas” - dzieci w wieku 5 - 6 lat uczęszczające do przedszkoli,
- wojewódzki program profilaktyki palenia tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie”- dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej i klas gimnazjalnych,
- wojewódzki program edukacji antytytoniowej „Nie pal przy mnie proszę” dla uczniów klas I, II i III szkół podstawowych,
- program krajowy antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie” dla uczniów klas IV szkoły podstawowej,
- profilaktyka chorób zakaźnych i niezakaźnych inicjowana przez Głównego Inspektora Sanitarnego, działania wynikające z zaleceń WHO.
- Program edukacyjny „Wybierz życie - pierwszy krok”, obejmujący tematykę profilaktyki raka szyjki macicy, skierowany do uczniów szkół średnich i uczniów klas VIII szkoły podstawowej.

Interwencje nieprogramowe krajowe:

- Światowy Dzień Zdrowia – 07 kwietnia,
- Światowy dzień bez Tytoniu – 31 maja,
- Światowy Dzień Rzucania Palenia - 3 czwartek listopada,
- Światowy Dzień AIDS -1 grudnia.

Kampanie edukacyjne:

- profilaktyka używania narkotyków, w tym środków zastępczych - zasięg krajowy skierowany dla uczniów szkół średnich i podstawowych,
- profilaktyka zatruć grzybami skierowana dla ogółu społeczeństwa,
- promocja higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia,

- promocja szczepień ochronnych w tym „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” oraz „Europejski Tydzień Szczepień”,
- bezpieczeństwo dzieci podczas wypoczynku letniego i zimowego,
- monitoring zakazu palenia tytoniu w zakładach pracy,
- promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania.

Odbiorcami realizowanych programów profilaktycznych byli uczniowie szkół podstawowych, uczniowie klas gimnazjalnych, młodzież licealna, rodzice i nauczyciele oraz społeczność lokalna. Celem spotkań było zwiększenie świadomości uczestników w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu, zakażeń HIV/AIDS ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie, higieny osobistej, racjonalnego żywienia, szkodliwości palenia tytoniu i używania dopalaczy. Dzieci, młodzież, wychowawcy i rodzice w sposób kreatywny włączyli się w realizację zadań wynikających z założeń w/w programów. Z pozyskanych informacji wynika, iż prowadzone działania prozdrowotne cieszyły się dużym zainteresowaniem zwłaszcza wśród młodych odbiorców.

Opracowała:

Bogumiła Burda

Myślenice 15 stycznia 2019 r.